СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 218. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го ВЕРЕСНЯ 1950. No. 218. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 20, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КЕРІВНИЙ ПЛЯН ОБОРОНИ ПЕРЕД АТОМОВИМ НАПАДОМ

Вашингтон, 18 вересня. — Президент Труман передав Конґресові довго вижиданий майстерний начерк цивільної оборони перед нападом атомовою бомбою. Докищо не придумана ще установа, яка має займатися виконанням пляну, одначе відповідний законопроєкт буде переданий Конґресові пізніше. Натепер буде встановлена тимчасова аґенція для адміністрації цивільної оборони.

Плян обіймає 149 сторінок друку. Його випрацювало Бюро Цивільної Оборони при Краєвій Раді Забезпеки Ресурсів. Програма виясн юе, як можна вишколювати цивільних людей, щоб вони були пристособлені до привернення нормального стану після атаки, а теж як помогти владі відбити напад. Коли цивільне населення буде приготоване до такої можливости, тоді жертви атомового нападу змаліють до половини, а промислова продукція нації не зазнає перерви. Та, заки до того прийде, треба вишколити мільйони громадян, щоб були готові на таку небезпеку.

У програмі міститься плян праці для федерального уряду, який дбає про цілу країну; дальше для стейтових і муніципальних властей. Одначе головну увагу кладеться на пристосіблення кожної одиниці і на місцевий уряд. Місцева влада є безпосередньо обовязана зайнятися вишколом добровольців і даванням їм вказівок. Добровольці мають діяти як опікуни-сторожі блоків, як члени рятункових чет, як помічники поліції, як вогневі сторожі, як спостерігачі руху в повітрі і як патрулі на побережжах.

Кільки буде коштувати така система цивільної оборони, ще не виявлено. Одначе здогадуються, що треба буде біліонів долярів. Кожний стейт має предявити свій коштопис, складений на обчисленнях, кільки треба буде добровольців, а кільки платних сил і щойно на такій підставі федеральна влада зможе скласти відповідний бюджет. Керівний плян передбачує поділ країни на 140 округ, у яких лежать середовища, які можуть бути ціллю нападу ворога.

АВТОБУСИ СТАНУТЬ ШПИТАЛЬНИМИ АМБУЛАНСАМИ

Шікаґо. — Сидні Г. Бінґгем, предсідник Ню Йоркської Ради Транспортації, виявив, що заки ще федеральний уряд дасть якісь вказівки, він придумав прилад, подібний до ношів, який може бути вжитий для переношення ранених підчас нападу атомової бомби. Ранених примістили б в автобусах, які в такий спосіб були б перемінені на шпитальні амбуланси. Ню Йорк має 500 омнібусів з дверми, що їх можна [illegible] втворити для допущен[illegible] ношів. За кілька місяців ще 400 таких автобусів буде готових. Бінґгем каже, що транспортація мусить мати першенство у плянуванні оборони міст на випадок нападу з повітря.

О'ДВАЙЕР ЗАТВЕРДЖЕНИЙ ЯК АМБАСАДОР ДО МЕКСИКА

Вашинґтон. — Сенат 42 голосами проти 22 затвердив назначення недавнього посадника міста Ню Йорку, Вилйема О'Двайера амбасадором до Мексика. Проти нього голосували тільки республіканці.

СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ПІД ЗНАКОМ ВІЙНИ

Лейк Соксес, 19. вересня. — Сьогодні в год 3-тій після полудня буде відкрита п'ята з черги сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що цілком стоятиме під знаком війни: тої, яка вже ведеться, і тої, до якої вона може не допустити, або її приспішити. Сесія заповідається бурхливіша за всі попередні, а першим передвісником тої бурі є зголошена вже індійська резолюція, в якій Індія домагається прийняття комуністичного Китаю в члени О. Н. Перший день нарад, що почнеться традиційною хвилинною мовчанкою, — під час якої, хто хоче може помолитися, має на порядку 73 проблеми, кожна з них більше або менше світового значення. Сесія та всі справи на її порядку стоять під тим самим знаком миру або війни між Заходом і Сходом. Около двадцять міністрів закордонних справ, між ними державний секретар Дін Ачесон і совєтський міністер закордонних справ Андрей Вишинський, очолюватимуть делеґації своїх країн. Американська делеґація заступатиме становище миру, але в свідомості необхідности воєнної готовости, як цього вимагає випадок плянованої аґресії в Кореї. У висліді, Злучені Держави плянують видвигнути і заступати на сесії таку програму: 1. Генеральна Асамблея повинна рекомендувати, щоби приналежна до О. Н. кожна країна мала в резерві відповідний контингент військ, — призначених до служби під прапором О. Н. на випадок загрози; 2. Створити окрему провірочну комісію Асамблеї, яка мала б піддержану відповідною силою повновласть заглянути в кожну закутину світу де наступила або загрожує аґресія та встановити її виновника; 3. Створити такі процедуральні можливості, щоби Асамблея в разі наглого випадку могла зібратися впродовж 24 годин.

СОВЄТИ РЕКРУТУЮТЬ НІМЕЦЬКИХ ОФІЦЕРІВ

Франкфурт, 19. вересня. — Тоді, як західні аліянти тільки говорять і не можуть договоритися щодо створення відповідної німецької збройної сили, яка була б готова, разом з іншими західно-европейськими народами, протиставитись сподіваній совєтській аґресії, большевики вже не тільки створили комуно-німецьку армію в Східній Німеччині, але почали тепер підступну рекрутацію до неї колишніх офіцерів німецької армії, що перебувають в західних зонах. Виявлено, що совєтські агенти осторожно підмовляють цих офіцерів, — щоб вони зголошувалися до німецької армії в совєтській зоні, обіцюючи їм гори-мости, — включно з платнею взад аж до 1945 року, як скінчилася їх військова служба після поразки Райху. Стверджується, що совєтська кампанія має деякий успіх.

ҐРІФІТ ПРО МОЖЛИВІСТЬ НОВОЇ СОВ. АҐРЕСІЇ

Шікаґо. — Пол Н. Ґріфіт, помічник секретаря оборони, виявив можливість комуністичних нападів в інших околицях поза Кореєю. У промові на конференції Американського Товариства Перевозу Ґріфіт пригадував, що атака на Корею вказує на зміну тактики комуністів. Замість іти дальше утертим шляхом підривних затій, вони почали відвертий напад.

АЛІЯНТИ ПЕРЕЙШЛИ НАКТОНҐ В НОВОМУ НАСТУПІ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ ФРОНТІ

ВОРОГ ВІДСТУПАЄ, ЗАЛИШАЮЧИ ВАЖКУ ЗБРОЮ. — ДЕСАНТНІ ВІЙСЬКА НА ПІДСТУПАХ ДО СЕУЛ.

ВИСОКО РУКИ ВГОРУ тримають ці взяті в полон біля Сеул комуно-корейські вояки, як американський вояк обшукує їх за укритою зброєю. Такий образ тепер часто можна бачити на всіх фронтах, як минулої п'ятниці американці зробили висадку на північному заході та почали наступ на південному сході країни.

Токіо, 19. вересня. — Війська Об'єднаних Націй відкрили сьогодні нову офензиву на центральному фронті, перейшли знову ріку Нактонґ і створили другий мостовий причілок на її західному березі, закріпивши перший, та оточили один ворожий полк, для якого вже немає можливостей відступу. На північному десантному фронті з'єднання морської піхоти перейшли ріку Ґан та вступили на передмістя колишньої столиці Корейської Республіки, міста Сеул. В повідомленнях з фронту стверджується, що це був найщасливіший день для аліянтських військ від часу, як червоні почали свій наступ на фронті ріки Нактонґ та в районі порту Поганґ. На всіх ділянках південного, центрального та східного секторів фронту, де почався аліянтський наступ, ворог відступає, залишаючи за собою ввесь важкий воєнний матеріял і зброю, включно з гарматами, що їх тепер навряд чи йому пощастить дістати знову, з огляду на оточувальні дії аліянтських військ, перервані одні шляхи та цілком знищені американською авіяцією другі. В деяких секторах ворожий фронт починає зраджувати симптоми повного розладу. В своєму новому поході аліянти посунулися найдальше в районі на північ від Тайґу, шляхом до міста Кунві, що лежить „по дорозі" [illegible] лінії з південного фронту до Сеул. На всіх фронтах відбуваються запеклі бої, в яких з успіхом інтервенюють сильні з'єднання американської авіяції, бомбардуючи теж воєнні об'єкти з запіллі ворога. В повідомленні з десантного фронту в Інчон стверджується, що патрулі морської піхоти переправились вчора човнами на східний беріг ріки Ґан, три милі від Сеул. Інженерські відділи негайно почали будову мостів для дальшої переправи головних сил. Спротив ворога на цьому фронті помітно збільшується. Спроба ворожого протинаступу на аеродром Кімпо була відбита з великими втратами для ворога. В південно-корейському фронтовому повідомленні говориться, що аліянтські війська вже вступили до Сеул, — зайняли його центральну частину та що на будинкові міського управління вже повіває прапор Корейської Республіки. На цьому фронті ворог втратив 1,350 вояків вбитими і 2,000 полоненими від часу, як почався аліянтський десант минулої п'ятниці. Аліянтські втрати дальше оцінюються як „легкі".

● Обов'язкову військову службу продовжено від двох до трьох років в комуністичній Румунії

ДОКАЗИ РОСІЙСЬКОЇ І КИТАЙСЬКОЇ ДОПОМОГИ КОРЕЙСЬКИМ ЧЕРВОНИМ

Лейк Соксес, 19. вересня. — Раді Безпеки Об'єднаних Націй передано вчора звідомлення ген. Доґлеса Мек Артура, головнокомандуючого силами Об'єднаних Націй в Кореї, про продовжувану допомогу та постачання зброї корейським комуністичним аґресорам з боку Совєтського Союзу та комуністичного Китаю. Рівночасно зі звітом передано здобутий на фронті в Кореї совєтський кріс з виритим 1950 роком як датою продукції. Крім того, передано цілий ряд документальних фотознимок з іншої здобутої від корейських аґресорів совєтської зброї найновішої продукції, хоча совєтський представник в Раді, Я. Малік, попередньо запевняв, що північні корейці в останньому „відкупили" совєтську зброю ще в 1948 році. В звідомленні ген. Мек Артура, переданому Раді американським представником Вореном Р. Остином, — рівночасно стверджується, що около 140,000 комуно-корейських вояків перейшли військовий вишкіл в комуністичному Китаю, та що сам Китай доставив 40 до 60 тисяч військ до боротьби проти Корейської Республіки.

ФИЛИПИНЦІ ВИСАДИЛИСЬ НА КОРЕЇ

Пусан, 19. вересня. — До цього порту сьогодні вранці заплили перші транспорти филипинських військ, що візьмуть участь в боротьбі Об'єднаних Націй проти комуністичної аґресії. Силу висаджених филипинських військ подається на один полк.

Совєтська аґресія на Німеччину вважатиметься нападом на аліянтів

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ, БРИТАНІЯ І ФРАНЦІЯ ДАЮТЬ ПОВНУ ВІЙКОВУ ГАРАНТІЮ ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ.

Ню Йорк, 19. вересня. — Кожний акт совєтської аґресії на Західно-Німецьку Федеральну Республіку вважатиметься актом аґресії на західних аліянтів і так його зустрінеться — рішили міністри закордонних справ Злучених Держав, Британії і Франції у висліді своїх нарад, хоча вони й не могли дійти до кінцевого порозуміння щодо озброєння самої Німеччини.

Тим самим Західна Німеччина практично увійшла в склад Атлантійського Пакту і на неї поширено „пасивно" всі його постанови. У висліді своїх нарад, міністри закордонних справ трьох західних потуг рішили: 1. Проголосити, що кожний акт аґресії на Західно-Німецьку Федеральну Республіку вважатиметься нападом на Злучені Держави Америки, Британію і Францію; 2. Збільшити західно-німецьку поліційну силу в першій фазі до 30 тисяч і в другій фазі до 50 тисяч. Ця поліція буде під наглядом краєвих урядів, але в обставинах вона має бути до розпорядження федеральному урядові в Бонн; 3. Збільшити продукцію німецької сталі до такої міри, щоби вможливити західно-німецькому урядові основно збільшити свій промисловий вклад в оборону Західної Европи; 4. Використати німецьку робочу силу більш ефективно для посередньої піддержки окупаційних властей; 5. Створити німецьке міністерство закордонних справ, яке мало б повновласті висилати дипломатичних представників на пости, що будуть апробовані аліянтськими властями. Проте, це не означатиме відкриття німецьких амбасад у Вашинґтоні, Лондоні і Парижі; 6. Закінчити воєнний стан з Німеччиною, скасувати деяку господарську і законодавчу контролю, передбачену теперішнім окупаційним статутом та поробити негайно заходи для дальшого полегшення контролі. В останньому дні нарад — британський міністер Бевин погоджувався на американську пропозицію, щоби використати німецьких вояків в рямках Атлантійського Пакту під спільною командою для европейської оборони, але Франція, — відступаючи частинно від своїх попередніх застережень проти цього, не зробила цього настільки, щоб цю справу можна було вирішити позитивно вже тепер. Не є виключене, що вона буде вирішена в найближчій майбутності.

НІМЕЦЬКА ОПІНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ОЗБРОЄННЯ ДЛЯ ВЛАСНОЇ ОБОРОНИ

Франкфурт, 19. вересня. — Публична анкета серед населення Західної Німеччини, — переведена вишколеним німецьким апаратом і під американським наглядом, виказує, що німецький загал в переважаючій більшості бажає собі створення німецької армії для власної оборони. Інтересно, що населення в західних зонах переконане, що аліянти самі не потраплять оборонити Німеччини, тоді як населення Берліна, правдоподібно під впливом могутньої акції аліянтської авіяції під час совєтської бльокади, вважає, що аліянти самі потрапили б відбити кожний совєтський напад. 63% німців, яким розіслано анкетні запити, висловилося теж в користь повної німецької участи в усіх оборонних починаннях Західної Европи.

ВИШКОЛЮЮТЬСЯ В ЯПОНІЇ

Токіо, 19. вересня. — Недалеко цеї японської столиці — створено окремий табор, в якому переходять військовий вишкіл молоді корейці, між ними багато таких, що раніше були втягнені до імперіяльної японської армії, як теж студенти. Після інтензивного вишколу вони будуть перевезені до своєї батьківщини та матимуть можність боротися за її визволення від большевицького наїзника.

УЖЕ ПЕРЕВОДЯТЬ ПРОБНІ НАПАДИ З ПОВІТРЯ

У Шікаґо перевела Краєва Рада забезпеки Ресурсів першу пробу нападу з повітря з уроєними атомовими бомбами. Для проби не вживано ніяких предметів, не було осторогі сиренами. Населення знало про це тільки з газет і радіопрограм. Влада оцінила, що одна бомба забє в Шікаґо 106-129 тисяч осіб, ранить 107-125 тисяч, знищить коло 12 квадратових миль міста і ушкодить в різний спосіб 79 квадратових миль у місті.

У місцевості Меріон, у стейті Огайо, зроблено пробу нападу уроєних 14 „ворожих" літаків, при чому 1.500 осіб, наперед вишколених, показували як населення має рятуватися.

У промисловім місті Меккізпорт коло Питсбурґа, в Пенсилвенії, зроблено пробу придуманого саботажу. Саботаж перевели вісім ветеранів. Упродовж 38 мінут вони теоретично „знищили" мости, промислові будинки і установи прилюдного вжитку. Ветерани довели наглядно, як великі шкоди можуть зробити саботажники такому промисловому осередкові, яким є Меккіспорт.

ЗАПЕВНЕННЯ ПЕРШЕНСТВА ПРИ ЕВАКУАЦІЇ МІСТ

У пляні цивільної оборони, предявленім Конґресові, подані вказівки для евакуації міст і інших середовищ населення. Цей плян є особливе важливий для таких міст, як Ню Йорк, де заблокування вуличного руху буде становити дуже важку проблему підчас стану необхідности. Обов'язком влади буде подбати про масове усунення населення ще перед нападом, на скільки це можливе, а як ні, то негайно після нападу ворога атомовою бомбою. Першенство при виїзді з міста будуть мати жінки й діти. Щоб уже наперед зменшити трудноші, цивільна влада може заохочувати добровільний виїзд осіб, які не є конечно потрібні в місті. При евакуації влада має звернути увагу на виїзд: 1. найсамперед шкільних дітей (у віці 6-15 років), під доглядом; 2. дітей нижче шости років віку, в товаристві матерей або опікунів; 3. вагітних жінок; 4. стариків і уломних; 5. жителів різних установ, як домів старців, шпиталів, домів поправи; 6. усіх інших, за виїмком таких, що необхідно потрібні для оборони, охорони, догляду, рятунку і навчання, як рятуватися.

В АМЕРИЦІ

● **Водопад Ніаґари** на канадському боці грозить заваленням. Щоби до цього не допустити, канадський уряд плянує підмурівку коштом 700,000 долярів.

● **Насіння гороху** з-перед 5.000 літ, посаджене в Келґарі, В Канаді, видало плід. Його дістав Джеймс Доґерті від судді Л. Л. Веєсета в Бруклині, а цей дістав його з гробу єгипетського фараона Тутенкамена.

● **Мороз у Ню Йорку** прийшов несподівано після гарячих і душних днів у неділю. Бюро погоди сповіщає, що тоді було 49 ступнів Фаренгайта, друга найнижча температура в місті на 17 вересня, за всі часи існування бюра.

● **Американські індіяни стейту** Ню Йорк походять ще з-перед 5.000 літ. Досі науковці твердили, що вони перебувають там від 2.000 років. Про нові спостереження взідомляє Стейтова Наукова Служба на підставі розкопок.

● **Повновласти на випадок** необхідності в стейті Конектикат ухвалила стейтова асамблея для свого губернатора Честера Вавлеса. Він буде мати під своїм доглядом Бюро Цивільної Оборони.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ОФІЦЕР ОБВИНУВАЧУЄ РОСІЮ В МАСАКРІ ПОЛЬСЬКИХ ВОЯКІВ

Вашинґтон. — Лютенант-полковник Джан Г. Ван Віст, давніший воєнний плінник у Німеччині, висловив переконання, що росіяни замордували тисячі польських офіцерів і похоронили їх у спільних могилах в лісі коло Катина, в околиці Смоленська, під час другої світової війни. Москва твердила, що це зробили німці Одначе німці возили туди свідків, які переконалися, що це було діло Москви. Так само завезли німці полковника Віста до Катина в квітні 1943 р. і там показали йому й іншим перевезеним полоненим 3,500 викопаних трупів помордованих офіцерів, які мали позвязані назад руки. Капітан Стенлі С. Б. Ґілдер з британської армії, який був теж на місці злочину, твердить, що в тих гробах було коло 11,000 трупів. Полк. Ван Віст предложив у цій справі меморандум американській армії.

БРИТАНІЯ ПРИПИНИЛА ЕКСПОРТ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТІВ ДО СОВЄТІВ

Лондон, 19. вересня. — Британський уряд повідомив вчора в парляменті, що він рішив припинити вивіз до Совєтського Союзу і до сателітських країн всякого роду машин та інструментів, що могли б мати стратегічну вартість. Це рішення винесено під сильним напором опозиційної Консервативної партії та її лідера, Винстона Чорчила, особисто. Сильна американська опінія проти такого вивозу теж не залишилася без відповідного впливу. З приватних повідомлень відомо, що британські експортові фірми були завалені совєтськими і сателітськими замовленнями на ці інструменти. Негайно після повідомлення уряду про припинення експорту, речник опозиції виступив з домаганням припинити взагалі експорт до Совєтів всіх продуктів, що „в обставинах могли б мати стратегічну вартість". У зв'язку з цими рішеннями і домаганнями Британія мусітиме провірити деякі свої торговельні договори зі сателітськими країнами.

В СВІТІ

● **Комуно-корейський уряд** сьогодні відважився повідомити про факт аліянтського десанту в Інчон, додаючи, що його „відбито". Генеральний аліянтський наступ на півдні він все ще промовчує.

● **Французькі власті** в Індо-Китаю повідомили про здобуття комуністичними партизанами важливої французької бази в тій країні, іменно посту Донґхе на кордоні з Китаєм, у віддаленні 100 миль від

● **Уряди цілого ряду** европейських країн рішили побудувати сітку „суперавтострад" через цілу Европу коштом 5,000,000,000 долярів, якщо їхні парляменти погодилися б виасиґнувати ці гроші.

● **Верховний суддя В. О. Доґлес**, що перебув два тижні в Ірані і тепер приїхав до Індії, не бачить великої внутрішньо-комуністичної загрози в Ірані, але натомість погоджується з можливістю совєтської аґресії на ту країну.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕСТОРОГА

Ми вже нераз остерігали наше громадянство перед такими „гуманітарними", „культурними" чи „прогресивними" імпрезами, які на ділі не й нічим іншим, як тільки підступною комуністичною пропагандою, часто веденою на виразний приказ Москви і по її вказівкам. Ми теж остерігали і перед „дешевими асекураціями", з якими підходили большевики до наших людей, щоб ще і таким способом втягати їх в комуністичні ряди та ще й діставати від них гроші на захвалювання сталінської диктатури в Україні й підкопування американської системи. Сьогодні приходиться нам заговорити чи не в останнє до тих наївних, що не були і не є большевиками, але з незнання, наївности, кумівства чи глупоти ще дальше дають втягати себе до будь-якої участі в комуністичних збіговищах чи імпрезах.

Большевицькі „Українські Щоденні Вісті", як бачимо, продовжують закликати до участи в „масових здвигах", „Конференціях Конґресу Американських Словян" і тим подібних „Фестивалях", шукаючи дурних і наївних кандидатів до своєї п'ятиколонної „маси". Але сьогодні вже не може бути ніякого виправдання для тих, що беруть участь в подібних „імпрезах", після того, як вже навіть урядово стверджено, хто їх влаштовує. Наприклад „Конґрес Американських Словян" уже проголошений самими урядовими чинниками, як комуністична установа. Те саме відноситься і до „Запомогового Союзу Американських Українців", який розіслав відозви до різних українських організацій, запрошуючи їх до участи в „Другім Фестивалі Української пісні, музики і танцю". Цей „Запомоговий Союз Американських Українців" (Ukrainian-American Fraternal Union) є, як відомо, членом „Міжнародного Робітничого Ордену" (International Workers Order). Як про „Орден", так і про цей „Запомоговий Союз Американських Українців" згадував минулої суботи сам генеральний прокуратор, Дж. Говард МекҐрет, називаючи їх комуністичними організаціями, що — мимоходом кажучи — вже було стверджено урядовими чинниками і раніше. Одначе теперішня пригадка має особливе значення, бо саме тепер підготовляється в Конґресі новий закон проти комуністів. Виглядає, що навіть коли б теперішній законопроєкт був в остаточній редакції ще злагіднений, то проте він буде, як на Америку, дуже гострим. Це тому, що над ним радять під враженням звіту Федерального Слідчого Бюра (Еф Бі Ай), з якого виходить, що саботажі за останній рік дуже зросли та що саботажниками є комуністи. Що більше, генеральний прокуратор твердить відверто, що комуністична п'ята колона в Америці може бути вжита кожної хвилини на даний знак до саботажів в цілі викликання економічного хаосу та припинення воєнної продукції.

Сьогодні пишеться в Америці про комуністів тільки як про зрадників. В очах влади вони вже зраджують Америку саботажами на більші розміри від часу, як Совєти спровокували війну в Кореї, та цілком певно зраджуватимуть куди більше на випадок якби вибухла війна між Злученими Державами і СССР. Це й є причиною нового законодавства, зверненого проти комуністів. Генеральний прокуратор повідомляє, що Еф Бі Ай дає знати кожного дня департаментові справедливости про всі затії комуністів, включно з їхніми різними імпрезами. Очевидно, що уряд знає, хто в тих імпрезах бере участь. Усе це зараховане до — п'ятої колони. Хай отже в тій п'ятій колоні залишаються комуністи і їхні поплентачі, зрадники Америки і України, але хай не принесе сорому українського імені ніхто інший з українського роду. Хай ніхто не звертає уваги на їх слова: „Дорогий Брате-Сестро". Не наші вони брати, ні не наші сестри, хоча й по-українськи говорять!

ВИСАДКА В КОРЕЇ

Висадка американських військ в Інчан, в далекому запіллі залитої большевиками Південної Кореї, та їх похід внутро країни, належить без сумніву до найсміливіших дій воєнної історії. Це був великий риск і його зроблено в співмірности до рішального значення, яке він, на випадок успіху, заповідав. Успіх був, як це стверджують у військових колах, надсподіваний. Все функціонувало справно, як механізм годинника. Все було обдумане в найменших подробицях. Спантеличений ворог ще, правдоподібно, й досі не здає собі вповні справи з того, що сталося.

Десант має свої дві великі безпосередні цілі: військово-стратегічну і морально політичну. Під стратегічним оглядом — справа ясна й для ляїка. Інчон, місце десанту, лежить майже на „другому кінці" вже відносно малого мостового причілку, що залишився оборонцям в трикутнику Попанг-Тайґу - Пусан. Пряма лінія від фронту біля Тайґу до Інчон перетинає південну Корею наскіс і тим самим перетинає практично всі колові і залізничі шляхи постачання масі аґресивної комуністичної армії на південному фронті. По тій скісній лінії тепер посуваються американські і аліянтські війська з півдня на північний захід і з півночі на південний схід. Ворог, згідно з останніми повідомленнями, є на обох фронтах в генеральному відступі, хоча він ще далекий від того, що дозволяло б вважати його побитим.

Як йдеться про фронт створений десантом, то він ще тільки зарисовується. Американцям важливо знати, якими резервами ворог розпоряджає ще в північній частині країни та чи і до якої міри він зможе їх використати. Легко йому тут напевно не прийдеться, бо американська авіяція ґрунтовно знищує всі можливі шляхи получення і транспорту. Знищується теж так само ґрунтовно всю індустрію, що могла б служити для воєнних цілей. Тількищо здобутий американцями найбільший і найкращий в Кореї аеродром Кімпо вже використовується аліянтською авіяцією, хоча від його здобуття пройшло заледви 24 години. Але й ворог поступово прочунює та починає організувати оборону. Американці здають собі справу, що дальші успіхи не будуть такі швидкі, що доведеться звести ще багато затяжних боїв та принести неодну жертву.

Друга важлива ціль десанту — це морально політична. Від самого початку війни американські і південно - корейські війська були постійно у відступі. Нічого дивного, ворог бо свідомо приготовлявся до аґресії на довго перед нею і мав всю перевагу атакуючого. Захопивши величезні простори країни, ворожа пропаганда відповідно капіталізувала їх дома і закордоном передбачаючи свою кінцеву перемогу вже тільки проблемою короткого часу.

Десант в Інчон і під цим оглядом мав переломове значення. Найкращим доказом того, який це був страшний морально-політичний удар не тільки для самих корейських большевиків, але і для Москви, може послужити факт, що про десант вони повідомили 24 години пізніше, як десантні війська вже були на підступах до Сеул. Корейський вояк в комуністичній армії на всіх фронтах, повідомлений американськими летючками про події, відразу почав тратити не тільки боєвий ентузіязм, що його давали йому дотеперішні перемоги, але й взагалі переорієнтовуватись. Під цим оглядом інтересний факт, що чотири сотні вояків комуністичної залоги на острові Волмі, на якому десант почався, зі зброєю в руках здалися в полон і зброєю заставили до цього своє командування. Ворожі армії на півдні відступають та не знають куди; їм бо за плечима другий фронт. Вони були хвилево припинили генеральний наступ на Тайґу і Пусан, очікуючи підкріплень і постачання, а тепер довідуються, що десантні війська перетинають їм всі шляхи. Звичайно, відповідний „боєвий ентузіязм" виженуть з них ще політруки, але це вже не є те, що дає перемогу.

Не менше політично-ідейне значення має десант в Кореї і на світову опінію та настрої. Це можна спостерегти в оточенні кожного з нас. Якщо це, що називається воєнною моралю піднеслося нагло до найвищих меж у віддаленні тисячів миль від фронту, то можна собі уявити як ці справи виглядають на фронті.

Висадка в Інчон була першим рішальним кроком до аліянтської перемоги в Кореї, що далеко переходить саме тільки вирішення в тій країні. Йдеться бо про практичний доказ, що правда справді перемагає, що вільний світ не дасть заскакувати себе аґресивними „доконаними фактами" та він сьогодні інакше розуміє поняття миру за всяку ціну, включивши в ту ціну навіть війну проти аґресії і зв'язані з цим жертви.

„ЧИЇ РУКИ ЧИСТІ?"

Бостонський „Монітор" помістив картину, на якій бачимо Дядька Сема, як розложив свої руки перед Обєднаними Державами. Побіч нього стоїть Москва, яка ховає свої руки взад. Над картиною поміщений напис: „Чиї руки чисті?".

Ця картина звязана з двома протестами проти Злучених Держав. Перший протест підняв китайський комуністичний уряд проти „нападу" американських літунів на низку сіл чи містечок, положених у сусідній до Кореї китайській Манджурії. Комуністи зажадали просто від американського уряду покарання винуватих літунів і винагороди за збомбардовані житла та втрату життя людей, які там погинули. Друга подібна подія сталася на водах Жовтого моря, де американські літуни зістрілили боєвий советський літак, після чого Кремль зголосив протест до Злучених Держав за „напад на безборонний літак", який ніби тільки приглядався боям американців і корейців. В однім і другім випадку уряд Злучених Держав не прийняв протесту, а звернув увагу, що якщо була б притока до такого протесту, то його треба зголосити до секретаріяту Обєднаних Держав тому, що в Кореї ведеться війна між Обєднаними Державами і Північною Кореєю.

Оба випадки опинилися в Раді Безпеки О. Д. У манджурській справі американський делегат в О. Д. заявив, що не заперечує можливости помилки літунів і тому О. Д. повинні прослідити протест та оцінити евентуальну шкоду, яку вони могли зробити. Він домагався вислати до Манджурії окрему комісію О. Д. На це китайський комуністичний уряд відповів, що не годиться на слідство тому, що в комісії нема китайських комуністичних заступників. На домагання советського делеґата цю справу взяли на денний порядок в Раді Безпеки, одначе більшість членів відкинула внесок, щоб допустити китайських комуністів до участі в слідстві. Коли наступного дня Рада Безпеки ухвалила внесок американського делеґата, щоб прослідити на місці китайські комуністичні скарги на Америку, советський делеґат поклав проти цієї ухвали своє вето.

У справі протесту Советської Росії за зістрілення советського літака над Жовтим морем ще нема відгомону, одначе загально звісна є трикратна спроба Совєтів доручити протест в цій справі американському амбасадорові в Москві, який трикратно його відкинув, кажучи, що О. Д. є властивим форумом для такої справи. В одному й другому випадку виринає питання, чому комуністичні режими не звертаються з протестами до О. Д., а куди інакше?

Отже не звертаються головто тому, бо в них „руки нечисті", так, як це представлено на картині бостонської газети. Обєднані Держави мають змогу провірити „чистоту" в такий справедливий спосіб, що його не могла б приглушити навіть советська пропаганда.

При цьому треба звернути увагу ще на одну важну обставину. Коли б не було такої міжнародної установи, якою є сьогодні Обєднані Держави, советські провокації вже були б давно довели до війни між Злученими Державами і СССР. Уже сам напад на американських літунів над Балтійським морем міг це спричинити. Те саме — в ще більшій мірі — відноситься до нападу на Південну Корею. Тому, що всі ці справи опинились в Обєднаних Державах і там ждуть на остаточний осуд і полагоду, Злучені Держави не вважали вказаним ще більше напружувати відносини з Советами, бо це вже означало б війну на світові розміри, а Америка хоче врятувати мир, не зважаючи на всі советські провокації.

Іван Кедрин.

МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ

Коли переглядати українську пресу в Америці, то кидається в очі одно цікаве явище: більшість статтей присв'ячена нашому **минулому.** Більшість актуальних справ розглядається теж під кутом зору минулого. Це здебільша спори й взаємні претенсії та обвинувачення з часів минувшини. Зате строго актуальної тематики, відірваної від минулого бодай настільки, щоб оте минуле не притьмарювало овиду і не звужувало його, страшенне мало. Ще менше міркувань на тему української майбутньости в цілому та зокрема майбутньости американських українців: розвоєвих шляхів тутешнього життя та їхніх цілей.

Воно до деякої міри явище виправдане. Передусім, на всій українській теперішній дійсності страшенне тяжить українське минуле, те, що його тямить старше покоління та від народин переживає молодше. Скажім: останні австрійські роки поволі ринуть в непам'ять і живуть на сторінках часописів лише як мемуаристика, або принагідне тло з приводу якихось роковин чи якогось некрологу. Зате часи визвольної боротьби рр. 1917-21 і пізніша польська й советська неволі тяжать все ще на душах і умах всіх тих, що їх переживали, а що наші історичні сусіди все ще грають актуальні ролі в українській національно-політичній проблематиці, то все, що з отими часами й країнами зв'язане, витискає печатку на українському думанні.

Українське минуле останніх 30-ти років накопичило в українських душах стільки взаємних жалів, вони накипіли таким пересердям на своїх таки земляків, що ці чуттєві моменти все ще грають першорядну ролю у підході до всіх також актуальних справ. Це було б навіть річчю неприродною, щоби люди просто „забули" і так-собі, в ім'я навіть найвищих справ, перекреслили все, що між ними стояло і їх ділило. Неодно, що їх ділило, ділить і надалі, тому, наче автоматично тягне за собою минулу гіпотеку. І річ зовсім не в тому, щоби над минулим поставити безапеляційний хрестик і про нього навіть не говорити інакше, як тільки „незлим тихим словом". Річ у тому, щоби в аналізі минулого і в актуальних суперечках на тлі минулого не стояти **виключно** під враженням минулого та **не спускати з очей сучасних інтересів та імперативних вимог всеукраїнської будуччини, зокрема будуччини українців в Америці.** Бо тільки тоді вся ота дискусія і всі ті суперечки перестануть бути неактуальною мишедраківкою та переливанням водиці з порожнього в пусте.

Тематика мунувшини тяжить на українській пресі також подекуди тому, що українські актуальні, сучасні, відносини в ЗДА є безумовно настільки нездорові, що ціла низка тем це „табу", що його не вільно торкатися. Очевидно, що ми не можемо дозволити собі на таку щирість, яка панує в американських відносинах, в яких усі справи є предметом прилюдного розгляду, дебат і суперечок, включно з військовою і закордонною політикою, з заявами президента, з закулісовими подробицями відносин у різних ресортах державно - адміністраційного апарату. Для чужинців, непривиклих до таких відносин, така щирість робить враження розперезаности, яка кожну слабшу державу на европейський маштаб підрізувала б, загирюючи престіж її керівних чинників. Американська держава може собі на такі люксуси дозволити, — бідне українське громадянство в Америці не може. Але ж впадати в крайність і вбачати у прилюдному порушуванні та обмірковуванні найактуальніших українських болячок підрізування авторитету даних установ чи навіть замах на їх екзистенцію — це не тільки скрайність, але доказ почуття нашої слабости. Не можна всебічно розглядати проблеми політичної репрезентації українців в Америці, бо це „замах" на УКК; не можна розглядати питання нездорових взаємин між українцями різних віровизнань та різних українських християнських Церков, бо це „дразливе питання", яке заторкує Єрархію чи „нищить" Церкву; не можна писати про відносини між різними братськими організаціями, бо це тільки „загострило б" суперництва; навіть про характер різних існуючих політичних організацій та їхні імпрези важко щиро висловлюватись, бо воно викликало би заміти „партійної гризні"; навіть про народні церковні школи не вільно писати всієї правди, бо вона для когось була б дуже немила. Зате вільно декому вдягатися в тоґу Катонів і „екс катедра" проповідувати правди, рахуючи на дуже примітивну публику, яка не розчовпає, де правда, а де її заперечення.

(Докінчення на стор. 3-тій).

Микола Понеділок.

САМОГУБСТВО

5)

— Кобиляча голова прикликала цілий скадрон міліції. Всі з ружами, а в п'ятьох ще й шаблюки зверху причеплено. Що робити?

— Триматися. Відбивати свою худобу, а як треба, то й вмерти за неї. Розумієш. Та чого ти тремтиш, дурна. Принеси мені пляшку горілки.

— Та тепер не до пляшки бабо!

— Неси, бо я ж не залізна, теж можу... Чого слухаєш. Йди. Побачиш, баба Гапка не осоромить вас.

Палажка вибігла... Баба не могла відшукати собі місця. „Заварила таку кашу. Навіщо? Підбурила людей. Штовхнула їх на смерть. В мене нема дітей — то мені однаково. А в них же діти, маленькі діти. Ох".

Вона сціпила зуби. „Але їм всім в комуні смерть. Спочатку убогість, голод, тоді... тоді... Сіла на лаву, обома руками зіперлась на стіл. І благально подивилася на образ:

„Ти Спасителю за Правду постраждав. За велику Правду. Дай же мені сили теж за неї пострадати. Хоч моя правда — мізерна, не рівня Твоїй Святій, Великій, але ж вона правда". Баба прослозилася ... — ... — ... Біля хати загупали чиїсь кроки. Хутко витерла очі.

—Бабо, — ще на порозі почала Палажка, — міліція йде по нашій вулиці. Зв'язують всіх жінок. Ївга вилами заколола начальника. Їй каната том закували руки й ноги. Атися за нею.

в рот напхали соломи. Федя з активом забирають худобу.

— Дрібниці. Горілку принесла?

— Принесла. Чуєте, який галас.

— Нічого я не чую. Тримайтесь, дочко, раз помирати.

Вона припала до пляшки.

— А кобиляча голова бігає по вулиці й кричить, що з баби Гапки сперш посміються досхочу, а потім зв'яжуть.

Баба Гапка насторожилась.

—Як посміються?

— Каже, що вам, як командирові, причеплять царські генеральські погони, генеральський кашкет і батогом підганятимуть аж до в'язниці.

Баба від горілки, побадьоріла, пожвавішала. Ще ковтнула раз.

— Брешуть, Палажко. Не насміються.

Баба Гапка востаннє з них покепкує.

Гірко покепкує, боляче. Палазю, голубе, мій Іван втік безвісти. Злови мені чубату курку, бо я вже не можу вгнати.

— Що ви бабо вигадуєте! Тут така трагедія, люди вмирають, а ви возитеся з куркою.

— В курей теж бувають трагедії... Злови, Палазю.

— Ви вже п'яні бабо!

— П'яна, але не дурна. Злови, голубе.

Палажка неохоче згодилась. Пішла.

Баба дістала зза образу огризок олівця, вирвала останню білу сторінку з Біблії і почала писати...

Незабаром Палажка внесла до хати курку.

— — — — — — — —

Баба Гапка поспішала. „Так забаритися з куркою. Он анцихристи підходять до хати, а в мене худоба в хліві".

— Палажко, хутчій вигонь худобу на вигін. Та й мою забери. Хай бродять по полі й йдуть собі під три вітри".

Миттю відв'язала Білокопитого і Маньку. Поцілувала кожного, а Балерину аж двічі.

— Ідіть, голуби, в поле, та не вертайтеся додому, бо дому, мабуть, вже не буде. Вивела. Замкнула хлів. Погнала край городу.

— Гони, Палажко, а я вернуся до свого порожнього господарюваннячка. Хоч потанцюю на його руїнах.

— Видко, що випили.

— Випила, голубе, випила. Запила своє горе. Тепер вмирати буду. Але з музикою. Чуєш, Палазю, вмирать буду з музикою. А ти швидше повертайся, теж потанцюєш.

Побігла до хати. Стала біля воріт. Міліція посувалася до її рідного кубельця. Спереду крокували двійко відгодованих, з рушницями в руках. За ними жінки — запилені, окровавлені, розпатлані. Голосять, але рук не ламають — зв'язані. З боків дітей відганяють — ті й голосять і рученята ломають.

За жінками — „ударная бригада" міліції. За „ударною" худоба й актив. Процесія зупинилася біля воріт баби Гапки. Двійко відгодованих, побачивши бабу, засміялися:

— Так оце той генерал; Миршавий! Два парня сюда давольно! Вона стара, — скомандував відгодований.

Баба Гапка глянула на жінок. В середині Ївга.

— Дякую, голубе, — замахала руками баба, — дякую. Піднесла на вилах начальника!

— Тіше, сука! — сказав один. — Відчиняй ворота!

(Кінець буде)

Вол. Дорошенко

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТОПИС

2)

Петрові Могилі присвячено три рядки, які про діяльність знаменитого ієрарха не говорять нічого конкретного: „... визначний укр. діяч **тих часів** (знов!), що **підніс** (!) у Києві на високий щабель Академію, названу на його честь Могилянською“ (ст. 19). Але ж ми знаємо, що Могила ніякої Академії не підносив, а **заснував** Колеґію, пізніше перетворену на Академію, — це раз, а друге — діяльність Могили на цьому не обмежилася.

Хмельниччині чомусь відведено значно менше місця, ніж напр. Запорозькій Січі або Гайдамаччині. Правда, головні події Хмельниччини згадано в кількох місцях під їх датами, але слід було загально схарактеризувати велике повстання укр. народу під датою його вибуху. До речі, згадки про окремі події повстання не завжди ясно стилізовані. Під датою 1. 6. 1652 читаємо напр.: „Розпочався бій козаків з поляками і закінчився 2. 6. повним розгромом поляків“ (ст. 51). Що дає така інформація необзнайомленому читачеві?

Зате Запорізькій Січі пощастило — їй приділено майже дві сторінки, на яких, правда, намішано купу фактів з різного часу, які нічого спільного з Січчю не мають (пор. ст. 54-56 про друге руйнування Січі, перше руйнування дістало три рядки, пор. ст. 56).

Несорозмірно багато місця приділено й Гайдамаччині, під двома датами (на ст. 31 і 56), при чому не обійшлося без зайвих повторень. На ст. 7-й згадано про повстання Чернигівського полку, але в такій стилізації, що читач так і не затиме, що це за повстання було. Про те, що воно було зв'язане з рухом так зв. „декабристів“, промовчано. Відомості про Кирило Методіївське Братство без потреби розбито під двома датами (пор. ст. 6 і 29-30), при чому знову в обох місцях повторюється одно й те саме. Про події революційного 1848 р. в Галичині — заснування Головної Руської Ради, „Зорю Галицьку“ й З'їзд укр. „учених“ згадано телеграфічним стилем, не схарактеризувавши їх докладніше й не назвавши головних діячів (пор. ст. 33, 43 і 81). — Чомусь тільки окремо наведена відозва Ради (ст. 39) — Що варта така ось інформація: „18. 19. 1848. перший з'їзд укр. („руських“) учених у Львові“? А такого роду всі відомості про події 1848 р.

Про укр. національні ґвардії й Стрільців 1848-49 рр. ані словечка, хоч інформація про них мала б неабияке виховне значення. Так само обурливо мало й про Наукове Товариство ім. Шевченка, це справжнє огнище української науки: „23. 12. 1873. засновано у Львові Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка“ (ст. 99) і більш ані словечка! Не згадано, що спершу це було Літературне Товариство, яке аж 16. 11. 1892 перетворено на Наукове. Цієї дати, такої важливої в історії української науки й культури, взагалі нема у Літописі. Не згадано імен основників і діячів НТШ. Характеристичне, що при згадках про Мих. Грушевського або Ів. Франка нічого не говориться про їх участь у НТШ. А вже про Ол. Барвінського, Вол. Гнатюка, Івана Раковського й інших діячів НТШ взагалі даремно шукати в „Літописі“.

Не краще, як НТШ, потрактовано й Українську Академію Наук (ст. 89), Укр. Наукове Товариство в Києві“ (ст. 41), Укр. Академію Мистецтв (ст. 95) — жадного коментаря, самі сухі дати заснування.

Таке саме бачимо й при датах заснування укр. державних університетів у Києві та Кам'янці Подільському. Цікаво, що не згадано навіть імени проф. Івана Огієнка (митрополита Іларіона), а колись, пам'ятаю, проживаючи на еміґрації у Львові, проф. Л. Білецький ніколи не забував зустрінути на двірці свого колишнього міністра й ректора як той приїздив до столиці Західньої України. Tempora mutantur! Зате про таборову, на скитальщині засновану еміґрантську Вільну Укр. Академію наук розписався „Літопис“ аж на півсторінки (пор. ст. 90). Звідси ми на своє превелике здивування довідуємося про просто сенсаційні речі. Мовляв УВАН це **„відновлення Всеукраїнської Академії Наук у Києві“** (яку, як ми бачили вище, Літопис зіґнорував), що це є „найвища українська науково-дослідча установа“ (НТШ мабуть „найнижча“?), що вона „повела **велику** (?) наукову працю на еміґрації“, „видала вже біля 69 **більших** і менших наукових праць“. Тимчасом усім, хто цікавиться нашою наукою, відомо тільки про **дві** більші праці й купу метеликів, часом цілком безвартісних. Нащо така рекляма? Пів сторінки присвячено й самому Осередкові Укр. Культури й Освіти (ст. 93). В них говориться, що це є „установа всеукраїнська, надпартійна й надконфесійна“ але, як бачимо, зміст „Літопису“ цього не підтверджує.

(Дальше буде).

БЮДЖЕТ м. КИЄВА

Сесія Київського совєту, яка відбулася недавно, „затвердила“ бюджет м. Києва на поточний рік в сумі 600 млн карбованців. „Затвердила“ беремо в лапки, бо розмір бюджету м. Києва зовсім не залежить від волі членів міського совєту, а був визначений у Москві ще кілька місяців тому, коли укладали державний бюджет СССР. Як повідомляє радіо, 200 млн. карб. з міського бюджету призначено на ремонт і будівництво жител та впорядкування Хрещатика.

УНІВЕРСИТЕТ У ЧЕРНІВЦЯХ

Університет у Чернівцях дав новий випуск 224 педагогів і наукових працівників, медичний інститут — 238 лікарів.

М. Шлемкевич.

Безпритульна культура

Це може діятися в Ню Йорку, але і в Києві, може у Львові, наприклад у 1970-му році. Читач української преси розгортає „Свободу“ і в відділі „Що писала „Свобода“ двадцять Років тому“ читає:

„...В п'ятницю, 22 вересня Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку починає після літньої перерви свій сезон 1950-1951 Року. З малих початків Клюб продовж минулого року виріс у поважну культурну установу. В ньому заступлені всі галузі мистецтва, в ньому ж заступлена і громадська думка своїм модерним органом: — журналістичною секцією. Четвергові зустрічі, доповіді, дискусії в скромній домівці при Евню А стали задушевною потребою досить численних гостей. Кожна перерва викликала серед них щирий жаль. 22. вересня в залі Бетговена при 5-тій вулиці оглядатимемо виставку образів і різьб членів клюбу, плястиків, — слухатимемо співу і інструментальної музики, — матимемо нагоду бачити виступ театру-студії Й. Гірняка. — Журналістична секція приготовляє живу газету. Але клюб не має свого приміщення, він ще далі скиталець, запроторенець, Ді-Пі... Він тулиться в підкомірному“.

Будучий читач тільки посміхнеться. Він знає, що наступний після 1949-1950 року сезон Літературного - Мистецького Клюбу в Ню Йорку був сезоном великого повороту. Він — той будучий читач — знає, що в тому самому відділі „Свободи“, але вже в наступному 1971-му році серед спогадів з-перед двадцяти років він читатиме:

„...Рік 1951 приніс для української запроторені культури основну зміну. Це ж ясно, що кожна еміґрація везе із собою тисячі проєктів, нездійснених мрій. Вона тим навіть підриває довіря до себе. Люди статечні і давно осілі критично дивляться на метушню політичних груп, розсварених і нерозсварених; на гриби після кривавого дощу, що називають себе громадськими організаціями; на різні імпрези, часто непродумані, фантастичні. Люди пильно приглядаються, котра із тих груп і тих імпрез поважна, котра витримає суворий іспит життя. Тому і Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку мусів пройти таку пробу. Він її здав. Тож не диво, що знайшовся між українськими багатішими людьми меценат-організатор. Він зібрав довкола себе живі душі між підприємцями і вони рішили перебрати на себе матеріяльну опіку над клюбом. Вони знали, що наша духова культура для українців розкинутих по всьому світі — це батьківщина, що в'яже нас одне з одним. Вони прочували, що духова культура це тендітна квітка, яку треба ростити, — і що духова культура це ніжна пані, якій завсіди треба робити подарки. Вкінці вони зрозуміли, що в найбільшому місті світу, серед найбільшого за межами України і найбагатішого скупчення українців не личить українській духовій культурі бути вічно, безпритульною скиталкою.

Як практичні підприємці ці люди взялися практично до діла. Вони передовсім створили своє власне товариство, свій Клюб Українських Підприємців. Адже у них стільки власних і спільних справ до обговорення, для якого не дуже надаються бари. Вони найняли на відповідній вулиці один поверх. Там призначили одну кімнату для своєї Управи, більшу гарну кімнату залишили для зустрічей і розмов, при ній третю для добірного буфету. Решту ж, отже знову невелику кімнату для бюра, більшу для яких 50 людей для менших і залю на яких 150 людей для численніших зібрань, передали в користування Літературно - Мистецькому Клюбові. Підприємці тверезо рахували. Вони знали, що першого року доведеться дещо доплатити, в кожному випадку як на нюйорську громаду невелику суму. Але далі буфет і відсотки з більших імпрез Літ.-Мист. Клюбу повинні довести до того, що — коли і будуть якісь дефіцити — то напевно зовсім дрібні. Їх вповні зрівноважить велике і добре діло. Воно стане нерукотворним пам'ятником для тих, що його створили, і прізвища меценатів залишуться не тільки в серцях мистців і людей, що користувалися домівкою, але і в історії української культури“.

* *

Не можемо присягнути, чи читач „Свободи“ за двадцять років знайде в своїй газеті потвердження вістки про плідну і конечну співпрацю творців культури і організаторів господарства. Але напевно розгортаючи її полинялі сторінки, читач знайде оголошення про відкриття сезону Літ.-Мист. Клюбу в Ню Йорку на 1950-1951 рік. Знайде об'яви про те, що творці нашої культури прагнуть станути перед суспільством і хай покищо скромними осягами сказати йому: — Ми відніматимемо години нашого спочинку після тяжкої для нас, і непривичної заробіткової праці, але творитимемо далі в вірі, що в українському суспільстві знайдемо розуміння і відгук.

Українці! Невже ця віра мала б виявитися даремною?!

БРИТАНСЬКА ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИЦЯ ЄЛИСАВЕТА зі своїми дітьми, дволітнім принцом Карлом та недавно народженою принцесою Анною, входить до потягу, щоб виїхати зі столиці до Шкоції, де перебуває тепер на відпустці королівська сім'я.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

18. А ЯК ВИ ПИШЕТЕ ЛИСТИ?

Уже протягом кількох тижнів ми систематично пишемо в наших статтях про те, як зробити листи з Америки ще ефективнішою зброєю у поході за правду. Ми дістаємо багато листів від читачів наших статтів і прохань помістити приклади якихось добре написаних листів. Отже, сьогодні ми друкуємо уривки з одного листа, з яких можна побачити, як прості факти про родинне життя і щоденний побут малюють справжнє обличчя Америки і допомагають перемогти ті непорозуміння, що спричинює ворожа пропаґанда.

Нам подобається лист, що ми вибрали для друку. Ми хотіли би дістати ще приклади листів, що пишуть наші читачі до своїх друзів та рідних закордоном.

Зробіть копію свого листа і пришліть нам, до Загальної Ради Американської Єдности на адресу: Common Council for American Unity, 20 West 40th St., New York 18, New York. За кожний лист, що ми надрукуємо, як приклад у наших статтях, ми заплатимо авторові 5 долярів.

* *

Отже, нижче ми поміщаємо уривки з листа, що ми дістали від одної нашої читачки. Ми випустили ті місця, що мають надто особистий характер і, на прохання авторки, не подаємо її імени. Вона є хатня господиня і живе у великому місті на Середньому Заході. Лист написаний до родичів у Польщі.

„Це літо було значно приємнішим ніж минулого року — великої спеки не було. Ми знову поїхали на озеро і найняли приміщення на 6 тижнів. Том (чоловік авторки — ред.) був з нами лише 2 тижні, бо на цей час він дістав на фабриці платну відпустку, але потім він приїздив до нас кожної суботи і неділі. Діти — наша Анна вже має 14 років — провели час чудово: купалися і плавали в човні...

Я би хотіла щоб Том побув з нами подовше — він так потребує відпочинку, але на фабриці зараз дуже багато праці, знову військові замовлення. Ми ненавидимо війну, але знаємо, що наша молодь пішла битися, бо Об'єднані Держави закликали нашу країну, так само як і інші держави, зупинити аґресію в Кореї. Я думаю, що підтримки Об'єднаних Держав є єдиним шляхом до миру.

Хай Бог береже від нещасть і Вас, і нас. Ми гаряче молилися, щоб він одвів небезпеку від усіх нас. Пиши мені більше про всю родину...

*

Ми вже сказали, що цей лист нам здається добрим. Тут нема ніякого вихваляння, але авторка в кількох рядках жваво малює життя американської родини. До речі, ми сподіваємося, що вона приклала до листа кілька фотографій, які зроблять його ще жвавішим. Після прочитання цього листа вимальовується справжня картина Америки — і яка відмінна від тої, що її малює совєтська пропаґанда, яка запевняє, що для Америки є типовими розбиті безбожницькі родини! Згадка про двохтижневу відпустку допоможе подолати стару брехню про експлоатацію робітників у цій країні. Було би ще краще, якби авторка наведеного листа згадала, говорячи про свого чоловіка, що майже всі робітники в Америці, дістають такі ж відпустки.

Пишучи про війну, ні в якому разі не треба брати проповідницький тон, але треба виразно підкреслити, що, хоча а-

(Докінчення на стор. 4-тій)

МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ

(Докінчення зі сторони 2-ої)

У цьому саме добачуємо нездоров'я сучасних відносин і ту крайність, яка в практиці виявляється **в утечі публіцистики від сучасности, в утечі української преси від актуальних потреб дня.** Бо стояти на становищі, що „все в порядку“ і що в усіх цих ділянках має бути так, як є, бо є можливо якнайкраще й інакше бути не може, — це неповажний підхід чисто струсиної політики, яка каже ховати голову в пісок, у переконанні, що ніхто вже не бачить ні голови ні ніг. Правда, всі ці питання надзвичайно складні. Всі вони вимагають великого такту і великого знання всіх різногранних даних, щоби писати про них правильно. Але ж вони існують і як питання живі, актуальні, болючі, будуть існувати і мусять бути так чи інакше справлювані. Не силою автоматики, за поговіркою „якось то буде“, але людьми, пляново і свідомо.

Минуле мусить бути раз-у-раз заторкуване, бо всі події в житті кожної людини і всіх народів тісно пов'язані часово і змістом. Без розгляду минулого сучасне повисло б у повітрі, без традицій і внутрішнього глузду. Проте міркування на тему минулого мусять мати вихідною точкою наше сучасне і вимоги нашої будучини, — без такого підходу вони є даремною витравою слів і паперу. **І тільки конструктивна, а не демагогічна аналіза, і тільки конструктивна синтеза з добром українського теперішнього і майбутнього часу — можуть принести громаді користь.** „Причинки до причинків“ колишніх подій широкому загалові ні українській справі непотрібні. Зате конче й обов'язково потрібна така мудра перспектива і такий широкий овид, які в'язали б минуле з сучасним і майбутнім.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА“ 50 РОКІВ

12 вересня 1900.

ПРИЇХАВ ПЛК. З. МИЛКОВСКІ

Від Польської Народової Ліґи у Швайцарії приїхав до американських поляків, а особливо до польського Народового Звйонзку, З. Милковскі. Це вже старий чоловік; має 80 років. Цей польський революціонер бився під Кошутом проти Австрії в 1848-49 р. а за Польщу проти Росії в 1863 р. і дослужився ранґи полковника. Ліґа Нарадова, котрої він є представником, має на ціли відбудову Польщі і має під своїм зарядом свій скарб у Швайцарії з 200,000 франків. Приїзд Милковского до Америки має на цілі заохотити поляків до жертв на цей скарб.

Редактор „Свободи“ мав нагоду особисто говорити в Скрентоні з Милковским. Він пам'ятає ще часи Кирило-Методіївського Братства і арештування його основників. Знає теж і М. Драгоманова, з яким познайомився в Швайцарії. Ближчих зв'язків з ним не мав, бо вважає його, як і Костомарова, за ворогів Польщі. В кожнім разі Милковскі належить до тих виїмкових поляків, що хочуть відбудови Польщі тільки в етнографічних границях і є теж за незалежність Литви та України-Руси. Варта б і нам, українцям, подбати про заложення подібного товариства і такої каси, як мають поляки.

РІЗНІ ВІСТІ

Українська громада в Джерзі Сити приступає за два тижні до будови своєї мурованої церкви. Щасть Боже! — Стефан Радко, український різник в Йонкерс, вибраний присяжним суддею до повітового суду („Ґренд Джюрі“). Є це перший українець, якому припала така честь. — Поштовий будинок у Мейфілд, у стейті Пенсилвенія, де поштарем є українець Шлянта, згорів. — У Шамокін, Па., з нагоди Дня Праці у понеділок було віче в Індіян Парку. Учасників було коло 8,000. Крім інших промовців промовляв до робітників теж і наш представник, о. Констанкевич, місцевий парох гр.-катол. церкви. — Хорватська організація „Грватске Заєдніце“, яка нараховує 8,000 членів, відбула шосту конвенцію в місті Ґвілінґ, В. Ва. Ухвалено вибудувати хорватський народний дім.

Агентами „Свободи“

з правом колектування передплати, назначені такі: Ст. Калакука в Джерзі Сити, Н. Дж.; Ів. Бурштин, в Бофало, Н. Й.; В. Гришко, в Нортгемптон, Па.; В. Тилянський, в С. Питсбурґ, Па.; Ал. Шаршонь, Шамокін, Па.; Я. Руданич, Елмайра Гайтс, Н. Й.; П. Роїчковський, Трой, Н. Й.; Ал. Патрош, Ст. Луїс, Мо.; Г. Дзюбинський, Плимавт, Па.; Л. Моніта, Ландсфорд, Па; Ів. Котанчик, Велтер, Па.

ОГОЛОШЕННЯ

Одинокий український стор з убранням на цілий Олифант, Па., веде Юрій Хиляк. Продає теж шифкарти і пересилає гроші до краю. — Юрко Прокопович, погребник, готельник і доставець коней на різні оказії. — Українські книжки можна дістати в книгарні української читальні ім. М. Шашкевича. Адреса: І. І. Ардан, Олифант, Па.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська політична маніфестація в Ню Йорку.

Заповідається, що Десята Річниця Українського Конґресового Комітету, яку первісно чолові особи думали відсвяткувати скромно і без шуму, переміниться у правдиву політичну маніфестацію.

Ювілейний комітет працює повною парою, розкидає летючки, розсилає листи та відбуває наради за нарадами. Як довідуємося, заповіли свою участь три сенатори, які промовлятимуть на Ювілейній Академії в Карнеґі Гол дня 1. жовтня ввечорі, і то: сенатор І. М. Айвес з стейту Ню Йорк, сенатор Герберт Г. Лімен, теж з цього стейту, та сенатор Браєн МекМегон з стейту Конетикат. Далі промовлятимуть проф. Джеймс Биргем, відомий публіцист і знавець східноевропейських питань.

Від Українського Конгресового Комітету промовлятимуть: проф. Лев Добрянський, призидент УККА та Дмитро Галичин, голова Ювілейного Комітету.

Цею Ювлиейною Академією наше громадянство дуже зацікавлене. В торговлях, де продають білєти на Академію, було в неділю дуже живо. Кожний хотів заздалегідь забезпечити собі добре місце, щоб добре видіти й чути промовців.

Ю. Мирчак.

До молоді, що прибула недавно з Европи.

Комітет Нюйорської Метрополитальної Округи, що гуртує тут роджену українську молодь, просить ті організації, які мають членами українську молодь, яка недавно прибула з скитальщини, щоб відпоручники тих членів прибули на наради Комітету Нюйорської Метрополітальної Округи, які відбудуться в пятницю 22 жовтня, в готелі Комодор. Початок год. 8.30 ввечорі. На нарадах будуть обговорювані справи ближчої співпраці, яка конечна й обовязкова.

В. Бакад, голова.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Пошанували визначного громадянина

В дні 23-го серпня найближчі приятелі й знайомі вшанували 54-ті роковини уродин п. Михайла Дармограя, заарanжувавши милу несподіванку-приняття.

Тостмайстер, п. Михайло Дубас, відкриваючи це скромне приняття, відзначив шляхотні риси ювілята та його інтензивність в ріжних ділянках українсько - американського життя. Вручаючи шановному ювілятові скромний дар, бесідник побажав йому сили й здоров'я для дальшої громадської праці. Гром. Р. Карбівник згадав про щиру жертвенність п. Дармограя на ріжні українсько-громадські потреби. До того ці роковини припали в 10-ту річницю предсідательства п-на М. Дармограя в одній з найбільших американсько-українських громад, а це Тов. Укр. Амер. Горожан при Френклин вулиці. Бути членом цієї громади є дійсно гордістю кожного з нас, бо ця громада під оглядом національно-українським є одною з перших, а вже щодо жертвенности на народні потреби вона завжди була прикладом для інших. І це в великій мірі є заслугою теж предс. М. Дармограя.

Нав'язуючи до справ фінансових бесідник певен, що ще діждеться святкування ювілею Українського Банку, який є в стадії організування у зв'язку з Буд. Поз. Тов. „Дністер" при цій громаді, яке вже має капіталу понад $200.000. П. Михайло Вишиванюк, один з піонірів т-ва У. А. Горожан, переповів тяжкі початки організаційного життя цієї центральної громади, яка стала матірю інших 6-тьох українських громад в нашому місті.

Щоб ріжні наші сходини, ювілеї й ріжного роду імпрези були не пустословими, п. М. Вишиванюк візвав присутніх зложити пожертви на працю Укр. Конґресового Комітету.

Зложили: Пилип Дубас $9.-00; Михайло Вишиванюк $6.-00; по $5.00: Роман Карбівник, Михайло Дубас, Михайло Дармограй, Теодор Свистун, Володимир Борусевич, Степан Сеньків; по $3.00: Степан Ялечко; по $2.00: Пафнатій Чупрун, Франк Мущинка, й по $1.00: Дмитро Пасічник й Юрко Слободян. Разом $54.00, які вислано на цілі УКК.

Після збірки забирали слово всі присутні, складаючи п. Дармограєві найщиріші привіти, при чому порушували різні народні справи.

Дмитро Пасічник

БАЛТІМОР, Мд.

Заснування відділу УКК-ту

По довгих підготованнях скликано в Балтімор, дня 10. вересня установчі збори відділу УКК-тету. Збори підготовляв окремий ініціятивний комітет, покликаний до життя свого часу по вічу в недалекому Куртіс Бей. Від цього ініціятивного комітету відкрив наради п. В. Камінський. Головою зборів вибрано дра Хмілевського Ярослава.

До слова прийшов делегат УКК-ту із Ню Йорку п. Ю. Ревай, що виголосив реферат про працю та завдання УКК-ту. Крім того промовляв парох Куртіс Бею о. Ганас на тему необхідности підтримки УКК-ту в його відповідальній праці. Для українців в теперішній час — казав він — є мабудь остання шанса для здійснення національних ідеалів і тому ніхто не сміє відмовитись від тої праці та її підтримки, яку в Америці веде УКК Комітет. — По доповідях присутні ставили запити, на які давав вияснення делеґат УКК-ту.

До управи відділу вибрані: Мармаш Осип, голова; д-р Хмілевський Ярослав і п. Микула, заступники голови; Камінський і Малько, секретарі; О. Стельмах, д-р Миртюк, Пригубенко і Ратич — члени управи. Референткою жіночих справ вибрано паню Іванович.

До контрольної Комісії ввійшли: п. п. Талан, Є. Семенків і Пісецький. До Громадського Суду вибрані: Чорний, Дерій і Хархаліс.

Треба сподіватись, що новоснований Відділ Українського Конґресового Комітету в Балтімор вив'яжеться під проводом своєї управи якнайкраще із національних завдань.

Н. Ч.

ГЕМПСТЕД, Л. Ай..

Заснування відділу УКК-ту

Дня 10. вересня відбулося віче в Гемпстед, на якому по вислуханні реферату делеґата УКК-ту з Ню Йорку п. Василя Мудрого на тему праці та завдань УКК-ту і його відділів і по промові місцевого пароха о. д-ра В. Гавліча ЧСВВ на тему потреби УКК-ту, як репрезентативного тіла всіх американських українців без огляду на їх віровизнання та територіяльне походження, приступлено до заснування відділу УКК-ту. Зборами проводив голова комісії по організації відділу УКК-ту в Гемпстеді д-р О. Фірчук.

Перевівши на зборах вписи членів до новозаснованого відділу УКК-ту, голова приступив до вибору членів управи. До неї вибрано таких громадян: д-р О. Фірчук, голова; проф. П. Ковалів і М. Курчак, заступники голови; п. п. Чикета (касієр), Гончарів, Гречин, Підкамінний, Керич і Яворський, члени управи. До Контрольної Комісії ввійшли: п. п. Островерха М., А. Копистянський і Захарія. На зборах переведено збірку національного датку на квітарі Українського Народного Фонду. Треба надіятись, що новий відділ УКК-ту поведе енергійну працю серед численних українців, розсипаних довкола Гемпстеду.

К. Ч.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

(Докінчення з 3-тої стор.).

мериканці не люблять війни, вони готові зробити все необхідне щоб протистояти беззаконній аґресії і підтримати Об'єднані Держави. Саме цю думку треба донести до наших друзів закордоном, бо саме з цього приводу Совєтська Росія поширює найбільш уперту і злісну брехню.

Отже, сьогодні ми для прикладу надрукували одного листа і час від часу будемо друкувати ще такі листи. Ми платимо 5 долярів авторові надрукованого листа і, на його бажання, прізвища подавати не будемо. Пришліть копію Вашого наступного листа закордон на адресу: Common Council for American Unity, 20 West 40th St., New York 18, N.Y. Пам'ятайте, що Ваш лист може допомогти іншим добре викладати правду про Америку.

Це є стаття із серії щотижневих статтів, поширюваних тепер Загальною Радою Американської Єдности з метою допомогти американським громадянам ширити правду про Америку по всьому світу. Якщо у Вас є питання або побажання щодо того, як зробити листи закордоном ще ефективнішою зброєю у поході за правду — то напишіть листа до редактора, або до Загальної Ради Американської Єдности: Common Council for American Unity, 20 West 40 St., New York 18, N. Y.

В ПОХОДІ НА СЕУЛ, столицю Корейської Республіки, заки її захопили червоні, американські вояки переходять через Інчон, майже до щенту зруйнований бомбардуванням, що попередило десант.

УРЯД ПРИДУМУЄ ПОТЯГНЕННЯ ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ В КОРЕЇ

Вашинґтон, 18 вересня. — Успішне отворення „другого фронту" у війні в Кореї відбилося великими надіями серед урядових кол. Вони вже певні перемоги і застановляються тепер, які кроки прийдеться Америці зробити після покінчення цеї війни. Вони надіються покінчення ворожнечі коло Різдва і не допускають приступлення Росії до війни. Теж, як кажуть, нема признак, що китайці схочуть інтервеніювати в Кореї.

Найновіші вісті з околиці Інчон-Сеул вказують на те, що американські збройні сили сильно усадовилися в тій околиці. Стратегія ген. МекАртура видає добрі плоди, одначе у Пентаґоні звертають увагу на потребу осторожности. Панує теж думка, що після упадку кампанії в Південній Кореї треба щось зробити з Північною Кореєю. Є між іншими думка, щоб дозволити південним корейцям піти походом поза 38 рівнолежник.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19649 Тицького Івана від Леоніда Ященка.

19650. Совяк Анну з с. Лішня (Дрогобич) і Знайда Миколу та Ірину від Совяк Марії.

19651 Багана Андрія і Василя з Улуча (Березів) від Ремінний Катерини.

19652 Ільків Агафію від Анни з Дячунів Козяр з с. Стегниківці (Тернопіль).

19653 Заячковського Казимира і Параску з с. Устечка (Заліщики) від Меланії Заячковської, д. Ілька і Дори.

19654 Місюга Василя з с. Глибока (Строжинець) живе мабуть в Сан Франціско, від Теодора Місюги.

19655 Шевчука (Козок?) з с Зеленче (Дунаївці) від Михайла Колора.

19656 Тіліпка Методія з с. Велькорита (Берестя Литовське) від Губіюк Бориса.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5. PA.

ГУБЕРНАТОР МИШИҐЕН ЇСТЬ УКРАЇНСЬКИЙ МЕДІВНИК

Рочестер, у стейті Мишиґен. — Місцева газета Ди Рочестер Клеріон з 14 вересня містить новинку про нагороду за виріб меду двох українців, а це Созонта Бзенка й його сина Олекси. Вони виставили мід свого виробу на стейтовій виставі, яку відвідав губернатор Вилйемс. Вони дістали першу нагороду з чотирма стьонжками за мід, а другу з трьома стьонжками за плекання пчіл. Коли губернатор склав їм побажання і подав їм руку, вони вручили йому медівник свого виробу. Губернаторові це так подобалося, що він заявив, що як тільки приїде домів, то покоштує їхнього меду. Газетні звітники підхопили це признання й надрукували багато подробиць про українське походження Бзенків, про їх приїзд з Києва до Америки і про їх медове господарство.

УКРАЇНСЬКА МОВА ЩОДЕННИМ ПРЕДМЕТОМ У ШКОЛІ

З ініціятиви і за старанням українсько-катол. парафії при вул. Ібервил у Монтреалі в Канаді, всі українські парафії підписали прохання до шкільної комісії на передмістю Фронтенек, де живе багато українців, щоб дозволила на навчання української мови в місцевій школі св. Анзельма. У висліді шкільна комісія признала українцям право на одну годину навчання української мови в школі щодня від 1 до 7 кляси („Українські Вісті").

1,000 ДОБРОВОЛЬЦІВ ДЛЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Ню Йорк. — Нюйорський відділ Американського Червоного Хреста видав заклик до населення, щоб зголосилося 1,000 добровольців для допомоги при охороні міста, а теж помагати рятувати жертви війни в Кореї. Голова служби добровольців, пані Е. Роланд Гариман, надіється збільшити кількість добровольців з теперішних 5,000 на 6,000 осіб. Найбільше пильною проблемою є зорганізування шпитальних доглядачок. Від добровольців вимагається, щоб вони присвятили пів дня часу на тиждень на працю при Червоному Хресті. Найбільше потрібно людей в Мангетені і в Бронксі.

ПРИГАДКА ПРО ЗМІНУ ЧАСУ НАЙБЛИЖЧОЇ НЕДІЛІ

Залізниче підприємство Ню Йорк Сентрал Лайнс пригадує, що у найближчу неділю прийде зміна літнього часу на нормальний, тобто на годину пізніше від теперішнього. Потяги, які курсують на підставі літнього часу для вигоди підміських мешканців, вийдуть годину пізніше. При цій нагоді йде пригадка, що на неділю рано треба посунути вказівки годинників на одну годину вперед.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ НА ЦІЛУ АМЕРИКУ

Ню Йорк. — Комон Коз, звісна протикомуністична організація, яка діяла тільки в Ню Йорку, оприлюднила свої пляни організації на краєві розміри. До такої діяльности спонукав організацію напад комуністів на Корею.

ПОЧАВСЯ ПРОЦЕС ПРОТИ УЧИТЕЛІВ ЗА КОМУНІЗМ

Ню Йорк. — У будинку міської шкільної ради при Лівінґстон Стріт у Брукліні почався адміністраційний процес проти учителів, які належать до комуністичних організацій. Рада шкільна завісила їх в обовязках. Першим явився на суді Давид Л. Фрідман, учитель англійської мови у прилюдній школі ч. 64 в дільниці Мангаттан.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Т. В., Аликвиппа, Па. — Про речі треба питати кого іншого, а не редакцію. Сумніваємось, чи взагалі це вдасться комусь Вам вияснити.

С. М. — Ми вже одержали один допис про збори в Балтімор в справі заснування відділу УККомітету.

Р. К. — Вислано авторові для провірки і евентуального справлення.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Чорноморської Січи, від. 14. подає до відома, що місячні збори відбудуться, в понеділок, 25-го вересня в годині 8. ввечір, під ч. 508 — 18 Евеню, в Січовім Домі. Проситься ласкаво всіх членів прибути на збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження, а тому в інтересі кожного члена є бути на цих зборах. Проситься теж принести місячні вкладки. Довгуючі члени будуть суспендовані, якщо не вирівнають до трьох місяців своїх вкладок. — М. Васараб, предс.; М. П. Отрок, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую своїх кревних і односельчан зі села Телешниця Сонна, пов. Лісько. Прошу писати на адресу:
MYKOLA CHUDYK
677 Broadway St., Utica, N. Y.

Пошукую вуйка **ВОЛОДИМИРА КУШТАЛИ** замешкалого в Ню Йорку. Хто про нього знає, або він сам, голоситись до:
GEORGE NAJDYSZAK
423 N. Addison Street,
Richmond 20, Va.

ТАРЗАН, ч. 2432. Рятунок для вбивника.

Вкінці, серед останнього подригу у боротьбі, велика риба згинула.

Коли Ренді ніс вичерпану з сил Діяну на беріг...

...Молат вперто ждав на березі моря.

Великий Луї зрозумів, що прийшла нагода для втечі і він порачкував у нетри.